

באר התורה / הג"ר יעקב אשר פלדמן, מח"ס 'כתב משה' ושא"ס, ירושלים**המלך הקדוש - המלך המשפט****ואמרו לפני מלכויות כדי שתמליכוני עליכם**

חיילות מימינו ומשמאלו, מימינו חיל זכויותו ומשמאלו הזכויות שבאו מן הזדונויות.

-ב-

שבת (פח א) אמר רבי חמא ברבי חנינא מאי דכתיב "כתפוח בעצי היער" וגו' (שיר השירים ב ג), למה נמשלו ישראל לתפוח, לומר לך מה תפוח זה פריו קודם לעליו, אף ישראל הקדימו נעשה לנשמע, ע"כ.

בתוספות (שם ד"ה פריז) הקשו, אך תימה שמביא קרא "כתפוח בעצי היער", דבהאי קרא לא נמשלו ישראל לתפוח **אלא הקדוש ברוך הוא**, כדכתיב **"כן דודי בין הבנים"**, וקרא ד"ריח אפך כתפוחים" (שיר השירים ז ט) הוה ליה לאתויי טפי, עכ"ל.

ובספר נפש החיים (שער א פרק ט הגהה) כתב, ועפ"י יובן מאמרם ז"ל בפ"ט דשבת (פח א) א"ר חמא ברבי חנינא מאי דכתיב "כתפוח בעצי היער" גו' (שיר השירים ב ג) למה נמשלו ישראל לתפוח כו', והקשו תוס' שם (ד"ה פריז) דהא בהאי קרא לא נמשלו לתפוח אלא הקדוש ברוך הוא. כדמסיים "כן דודי בין הבנים". ולפמ"ש יתיישב בע"ה, כי

אחר שישראל השיגוהו והמשילוהו ית"ש בדמיון התפוח. ודאי הוא מחמת שישראל נמשלים ומתדמים במעשיהם לענין התפוח. וכדרך שאנחנו מתראים לפניו ית"ש, **כך הוא ית"ש בא לראות אל העולמות ע"ז ההדרגה והשיעור ממש**. לכן שואל באיזה דבר וענין נתדמו ונמשלו ישראל במעשיהם הרצוים לתפוח אשר עי"ז השיגוהו ית"ש כענין התפוח, עכ"ל.

ובשפת אמת (במדבר, שבועות תרמ"ו בד"ה איתא בגמ') כתב, ונראה דהענין הוא דהאיך שייך לדמות למעלה לאיזה דמיון פרטי, רק הקדוש ברוך הוא מתגלה לכל א' כפי ערכו. וכיון שהמשילו בני"י את הקדוש ברוך הוא כן, ממילא נמצא זה המציאות אצלם, ופי' נמשלו בני"י לתפוח שהקב"ה מתנהג עמם באופן זה כמו עם מלאכים. והם הם שהוציאו זאת ההנהגה כדמסיים בפסוק "בצל חמדת" כו' (שיר השירים ב ג). שע"י חמדה ורצון שהי' להם לדמות למלאכי השרת, הוציאו זאת מכח אל הפועל, והתנהג עמם הקדוש ברוך הוא בזו המדרגה כנ"ל. כו', עכ"ל.

סמוכים לדבריהם עפ"י משי"כ בדברי דוד (להט"ז), שמות בשלח יז טז) "כי יד על כס יה" כו' שאין שמו שלם, חלילה לומר שיש חסרון למעלה, אלא שהקב"ה ממעט להראות כבודו בכסא שלם ובשמו שלם עד כי יבא בן דוד במהרה בימינו אמן סלה, עכ"ל.²

-ג-

ולפי דבריהם יש לבאר דברי האלשיך עד"ר זה, דכמו שלמדנו שבני ישראל נמשלו לתפוח ממה שהקב"ה נמשל אליהם כתפוח. כמו כן כיון דהחתן עתה בא להמליך את הקב"ה [והוא ע"י שיביא חיילים לעבודתו שהוא מצרכי המלכות], ואז הקב"ה מתנהג עמו כמלך, ע"כ גם הוא מקבל מעלת המלכות והיינו שיש לו זכויות מימינו ומשמאלו.

ולהמתבאר י"ל עדר"ז לענינו, דלכן נצטוונו להזכיר מלכויות בראש השנה, וכמו שפי' רבינו חננאל דהיינו שתקבלו מלכותי עליכם, וע"י קבלת עול מלכותו אנו זוכים לקבל תואר מלך, [דהיינו שיהיו לנו מצות מימין ומשמאל, וכמו שנתבאר באלשיך לענין חתן], והוא מכיון שהקב"ה מתראה ומתייחס אל ישראל כפי מעלתם. וע"י מעלה זו יצאו זכאים במשפט.

-לתגובות בתא קולי: 6243666-2-152-

-ובפקס: 6243666-2-153-

ברכות (יב ב) ואמר רבה בר חנינא סבא משמיה דרב כל השנה כולה אדם מתפלל האל הקדוש, מלך אוהב צדקה ומשפט, חוץ מעשרה ימים שבין ראש השנה ויום הכפורים שמתפלל המלך הקדוש והמלך המשפט, ע"כ.

ובפי' רש"י (שם) בד"ה המלך הקדוש, לפי שבימים הללו הוא מראה מלכותו לשפוט את העולם, עכ"ל.

ראש השנה (טז א) תניא, אמר רבי יהודה משום רבי עקיבא מפני מה אמרה תורה וכו', ואמרו לפני בראש השנה מלכויות זכרונות ושופרות, מלכויות כדי שתמליכוני עליכם, זכרונות כדי שיעלה זכרוניכם לפני לטובה, ובמה בשופר, ע"כ.

ובפי' רבינו חננאל (שם) כתב: **אמרו מלכויות שתקבלו מלכותי עליכם**, עכ"ל.

ומבואר שמלבד שבימים הללו הוא מראה מלכותו לשפוט את העולם, גם מוטל עלינו לומר לפניו מלכויות כדי שתמליכוני עליכם וכמו שפי' ר"ח דהיינו שתקבלו מלכותי עליכם. ועדיין צריך לבאר מה מתוסף במלכות ה' במה שאנו אומרים פסוקי מלכויות וממליכים אותו.

-א-

ונראה בזה בהקדם מה שכתב **בספר אלשיך** (תהלים מה ח) "אהבת צדק" כו'. לבא אל הענין נשית לב אל מאמרם ז"ל (פרקי דר"א פרק טז, הובא בר"ן כתובות ב א מדפי הרי"ף) כי החתן יקרא מלך, והלא כמו זר נחשב כי מה מלכות יערכו לו, גם כי יהיה שורר בביתו, לא על ידי כן הגיע למלכות. אך אחשבה כי הלא זה הדבר אשר ידענו מרבותינו ז"ל (ירושלמי בכורים פ"ג ה"ג) כי הנושא אשה ומה גם אם היא לשם שמים מוחלין לו על כל עוונותיו, כאשר למדו ז"ל מפסוק "ויקח את מחלת" כו' (תולדות כח ט). עוד ידענו מרבותינו ז"ל (אבות פ"ד מ"א) כי כל מצוה ומצוה שאדם עושה בורא מלאך פרקליט. והנה אפילו ריקנין שבישראל מלאים מצות כרמון (סנהדרין לז א), נמצא כי גדוד יגודנו לכל איש ישראל כמלך, אך לא מלך יקרא כל עוד שלעומתם יהיו לו כמה עבירות אשר בכל אחד מהם ברא משחית מחבל אשר עוונותיו ילכדונו ויסירו ממנו אדר מלכות, כי יהיו מערכה מול מערכה. לכן כאשר יקח איש אשה לשם שמים אשר אז עוונותיו נמחלין, שהוא כי יתן אל לבו יום המיתה, כי על כן לוקח אשה ויהיה קיים במין וישוב בתשובה אז מלך יקרא **באמת, כי מערכת משחיתו נדדו הלכו וחיל מלאכיו אשר ברא בזכויותיו עומדים לפניו, הלא זה יעשה מלוכה כי רב חילו, אך לא לכל אדם יקרא כה, כי אם לאשר זכה ליקח אשה בלי פניה רק לעשות מצוה ה' ברה**, עכ"ל.

(שם ט) ועוד לך אפשרות להיות מלכותך גדול במאד מאד, והוא כי "מר ואהלות" כו', והוא בהזכיר מאמרם ז"ל (ברכות ו ב) באומרם כל הנהנה מסעודת חתן ואינו משמחו כו' ואם שימחו מה שכרו זוכה לתורה שניתנה בחמשה קולות כו'. והוא כי הלא כמו זר נחשב מה עצבון יערכו לחתן שצריך לשמחו, וגם מה רב טוב אשר קצבו על מצוה בלתי רבה מאד לכל מראה עיני בני האדם. אך הנה אין ספק כי כל איש אשר לו מח בקדקדו, הלא כי יקח אשה יתעצב אל לבו כי יזכור לו יום המיתה, כי היא הסיבה צורך הזווג למען השאיר תמורתו אחרי מותו,¹ ואם כן גם שיהיו עוונותיו נמחלין, הלא לא מאהבה תהיה תשובתו כי עציבותו בידו, והלואי יספיק לעשות מן הזדונויות שגגות כמסקנת הגמרא (יומא פו ב) כי השב מיראה זדונו נעשים לו כשגגות, אך השב מאהבה זדונו נעשים לו כזכויות. **על כן חבירי הנהנים מסעודתו כאשר ישמחוהו מדאגתו יהיו סבה שתהיה תשובתו מאהבה, ועל ידי כן לא בלבד יהיו לו חיל זכויותיו הן מלאכיו אשר ברא לגדוד יגודנו ויסתלקו חיל משחיתיו, כי אם גם חיל מלאכי חבלה אשר עשה בעוונותיו יעשו לו זכויות, ויהיו לו שתי מערכות שרפי קדש. ועל כן רב זכות המשמחו עד אין קץ, כי גרמו יהיו על ידם לשני מחנות מלאכי אלקים**, עכ"ל.

ומבואר בדבריו דתואר מלך שניתן לחתן, הכוונה שזוכה לתשובה מאהבה ועי"ז הזדונויות נעשים לזכויות, ויש לו

² וע"י עוד משי"כ בזה בדברי דוד (בהעלותך יא טו) עה"פ "ואם ככה את עושה ליי" תשש כחו של משה.

¹ ע"י בזה בטור (או"ח סי' רלא), וע"י עוד באיגרת הטיול (דרוש אות ו) ובאלשיך (קהלת ז ב) מה שהאריך בזה.